

влади. Як і приватизація відповідних територій, їх забудова – це питання місцевого відання. І за стан справ у цих сферах несуть місцеві депутати та місцеві голови, а не народні депутати та Президент України.

По-третє, як впливає з наведеного вище, важливою є і проблематика правової активності громадян, чітке розуміння ними власної значимості та відповідальності за стан розвитку громадянського суспільства як основного «наглядача» за діяльністю органів публічної влади.

Таким чином, наведені мною положення є частиною тієї парадигми, що дозволить по новому оцінити значення місцевих виборів, осмислити напрями подальшого удосконалення цього демократичного інституту.

Малишко В. М.

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ОРГАНІВ САМОВРЯДУВАННЯ В ПУРИТАНСЬКІЙ КОЛОНІЇ РАНЬОЇ АМЕРИКИ (1607–1775 рр.)

Новий Плімут як Британська колонія була створена відомими в американській історії «батьками-пілігримами» [1. Р. 4–6]. Так називали пуританських дисидентів, які у 1620 р. засвоювали територію сучасного американського штату Масачусетс. Королівської хартії, про заснування колонії була відсутня, тому перед висадженням на американський берег пілігрими вирішили спільно підписати власний нормативно-правовий акт «Угоду колоністів Нового Плімуту». Він був більш відомий під назвою «Угода на Мейфлауері» та проголошував створення «громадянського суспільства». Практично всі закордонні і вітчизняні дослідники історії держави і права США вважають «Угоду» джерелом конституційного права незалежної американської держави [2. С. 106; 3. С. 183–189; 4. Р. 274; 5. Р. 127; 6. Vol. 1. Р. 109–110]. Текст документа був укладений 11 листопада 1620 р. і сповіщав:

«Ми, що нижче підписалися, вірнопіддані нашого могутнього суверенного господаря Якова, божою милістю короля Великої Британії, Франції та Ірландії, захисника віри та ін., вживши у славу Божу – для поширення християнської віри і слави нашого короля та вітчизни – подорож з метою заснувати колонію в північній частині Вірджинії, нинішнім урочисто і взаємно перед особою Бога проголошуємо, що об'єднуємося у громадянський політичний організм для підтримання серед нас кращого порядку і безпеки, а також для досягнення вищезазначеної мети; і в силу цього ми створимо и

введемо такі справедливі і однакові для усіх закони і ордонанси, акти, настанови і адміністративні установи, що в той або інший час будуть вважатися найбільш вдалимими і відповідними загальному добру колонії, яким ми обіцяємо слідувати і підкорятися» [7. Vol. 1. P. 246].

Дослідження «Угоди» майже два сторіччя здійснюється вченими самої Америки й інших країн світу з точки зору різних методологічних позицій [8. P. 13–15; 9. S. 77–80]. Погляди представників різних історико-правових шкіл і напрямів на принципи, закріплені в даному правовому акті, подекуди діаметрально протилежні. Однак, практично всі дослідники «Угоди» погодилися з тим, що колоністи Нового Плімута діяли в межах, окреслених загальним правом Англії, і створили у своїх інтересах основу для вирішення місцевих справ з урахуванням традицій британського муніципального самоврядування.

Спочатку плімутці не спромоглися створити публічну корпорацію, оскільки лише королівський патент дозволяв засновувати колонію, що майже виключалося для релігійних дисидентів. Тому лідери пілігримів зволіли діяти через Раду Нової Англії, яка була публічною корпорацією. Саме Раді була надана можливість (за згодою короля) видавати патенти на заснування нових англійських володінь. Підставою для позитивного рішення Ради стало те, що створення нової колонії було корисним для розвитку британської колоніальної імперії. Тому, влітку 1621 р. Рада видала патент на заселення території колонії лондонському купцю Дж. Пірсу та його компаньйонам [10. С. 191–192]. Їм були надані маноріальні права, але за умови виконання наступних дій. В першу чергу, компаньйони зобов'язувалися забезпечити Новий Плімут білими рабами власним коштом. По-друге, власники манору повинні були регулярно вносити певну грошову суму до королівської скарбниці за право розвивати колонію.

Патент надали на сім років із правом поновлення. Компаньйони мали право самостійно керувати колонією й обороняти її. Заселення Плімуту частково окупалося комерційним прибутком з нерегулярної торгівлі з індіанськими мисливцями. Єдиною ж перспективною галуззю господарства, яка б забезпечила розвиток Плімуту, залишалося лише землеробство, яке протягом першого десятиріччя спиралося на колективні засади. Обробляли землю тимчасові раби і вільні хлібороби. Останні певну частину врожаю віддавали на користь найманих фахівців, що працювали задля потреб всієї колонії, і публічних посадовців. Колективне землеробство не було тоді незвичним для колоній. Його сутність розкрив А. С. Самійло, який писав, що така праця була формою «монополії кредиторів-організаторів на землю, продукцію і торгівлю нової колонії, а також на працю колоністів, яка нічого спільного не мала з колективним господарством, яке належить самим виробникам» [11. С. 105].

Подальший розвиток економіки вів до скасування колективної праці і становлення лише індивідуальних форм господарювання вільних плімутців. Їм належало вирішити проблему постачання робочої сили за рахунок купівлі

білих жебраків, що, на перший погляд, суперечило пуританській моралі. Проте плімутські релігійні дисиденти ставали носіями буржуазних економічних і правових відносин, і тому мали експлуатувати тимчасових рабів. З цього приводу дослідники історії США подружжя Бірд писали, що і «пуритани, і роялісти рівною мірою не соромилися поневолювати собі подібних, будь вони білої чи будь-якої іншої раси» [12. Р. 9]. Тому 1627 р. постановою Загальних зборів батьки-пілігрими розподілили все майно колонії. Кожний вільний чоловік одержав свою частку землі з колоніального фонду та іншого суспільного майна Нового Плімуту. Якщо він мав родину, то одержав частку і на кожного її члена, але за умови, що сплати по зобов'язаннях, які фрімени несли перед Пірсом та його компаньйонами.

Розвиток колонії як комерційного підприємства був забезпечений тим, що 1630 р. Рада Нової Англії видала патент на володіння Новим Плімутом його верхівці на чолі з губернатором В. Бредфордом. Коли патент набув юридичної сили, релігійна громада пілігримів стала розпадатися, оскільки приватний інтерес узяв гору над залишками «колективізму». Втручання губернатора і посадовців магістрату до справ плімутських фріменів з питання організації праці перешкоджало процесу первісного нагромадження капіталу. Зважаючи на це, фрімени вимагали введення таких законів, які б відповідали їх майновим інтересам, реалізувати які вони мали шляхом зміцнення інституту тимчасового рабства. Тому 1636 р. було створено спеціальну комісію з представників селищ для кодифікації постанов асамблеї та рішень магістрату з різних питань. 15 листопада Загальні збори схвалили пропозиції комісії та зафіксували їх у протоколі під назвою «Великі основи 1636 року» (далі «Основи»).

Отже, колонія одержала звід законодавства, що регулювало економічні, соціальні й політичні відносини, а спираючись на «Угоду на Мейфлауєрі», законодавці відзначили, що «Основи» відповідали принципам британського загального права, і вільні плімутці мали користуватися всією повнотою прав, дарованих підданам Корони Англії.

Література

1. Morison S. E. The Story of «Old Colony» of New Plimouth (1620–1692). New York: Alfred A. Knopf, 1967. 358 p.
2. Самойло А. С. Английские колонии в Северной Америке в XVII веке. М.: АН СССР, 1963. 322 с.
3. Слезкин Л. Ю. У истоков американской истории: Виргиния, Новый Плимут, 1606–1642. М.: Наука, 1978. 335 с.
4. Andrews Ch. M. The Colonial Period of American History. New Haven: Yale University Press, 1938. XII, 348 p.
5. Gutman J. M. An Autobiography of the British Colonies from their Beginnings to 1763. New York-London: Basic Books, Incorporated, 1966. XII, 340 p.
6. Oshood H. American Colonies in the Eighteenth Century: In 4 vols. New York: The Mac Millan Company, 1924–1925.
7. Foundations of Colonial America; a Documentary History: In 3 vols./ Ed. by

W. K. Kavenagh. New York: Chelsea House Publishers, 1973. Vol. 1. XXXVIII, 726 p.; Vol. 2. 727–1668 p.; Vol. 3. XXX, 1669–2639 p.

8. Law and Authority in Colonial America / Ed. By J. A. Billias. Barre: Appleton and Co., 1965. XII, 520 p.

9. Mittelberger G. Reise nach Pennsylvanien im jahr 1750, und Rufreise im Deutchland im jahr 1754. Frankfurt, 1756. 120 s.

10. Lodge H. C. A Short History of English Colonies in North America. New York: The MacMillan Co., 1881. XII, 328 p.

11. Самойло А. С. Английские колонии в Северной Америке в XVII веке. Москва: АН СССР, 1963. 322 с.

12. Beard Ch. A., Beard M. R. A Basic History of the United States. New York: Home Library, 1944. XX, 350 p.

Сердюк І. А.

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри теорії
та історії держави і права
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,

ВИБОРЧИЙ ПРОЦЕС 2020 РОКУ В УМОВАХ ЗАПРОВАДЖЕНИХ КАБІНЕТОМ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ; ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

При підготовці тез цієї доповіді автор поставив за мету актуалізувати проблемні питання, пов'язані з організацією та проведенням місцевих виборів в умовах запроваджених Кабінетом Міністрів України карантинних обмежень, а також запропонувати шляхи їх вирішення.

Визначальною подією у політичному житті суспільства у 2020 році мають стати місцеві вибори як вияв конкурентної політичної боротьби за здобуття громадянами України представницьких мандатів. Відмінною особливістю цьогорічних виборів є не лише оновлене законодавство, яке регулює суспільні відносини у цій сфері (мається на увазі Виборчий кодекс України), але й ті умови, в яких має відбуватися виборчий процес, здійснюватися народне волевиявлення. Йдеться, передусім, про реакцію держави та стрімке поширення коронавірусної інфекції у світі загалом та Україні, зокрема.

З метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, мінімізації негативних для здоров'я населення наслідків, Кабінетом Міністрів України було прийнято низку підзаконних нормативно-правових актів, а саме: Постанови від 11.03.2020 р. № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», Постанови від 20.05.2020 р. № 392 «Про встановлен-